

Piesardzības pasākumi, strādājot ar putniem, kas inficēti ar putnu gripu un saskaroties ar piesārņoto vidi

Putnu gripas vīrusu pārvešana uz cilvēkiem notiek reti, taču tā ir jāidentificē pēc iespējas ātrāk, lai īstenotu kontaktpersonu uzraudzību un citus sabiedrības veselības pasākumus, kā arī, lai uzraudzītu jebkādu iespējamu vīrusa izplatīšanos no dzīvnieka uz cilvēku, un, no cilvēka uz cilvēku.

Tiešs kontakts ar inficētiem dzīvniekiem, tostarp kaušana un liemeņu pārstrāde, vai netiešs kontakts, saskaroties ar vidi, kas piesārņota ar inficētu dzīvnieku izdalījumiem vai ķermeņa šķidrumiem, rada inficēšanās risku cilvēkiem.

Riska grupas, galvenokārt, ir personas, kuras:

- ir tiešā saskarē un apstrādā slimus putnus vai mājputnus, vai to līķus, kā arī tās personas, kas saskarās ar piesārņotu vidi;
- apkopa, baroja, pārvietoja, ārstēja vai kopa slimus vai mirušus putnus;
- piedalījās putnu iznīcināšanā, līķu savākšanā, utilizācijā vai dezinfekcijā;
- bija fiziskā vidē, kur notika uzliesmojums (mītnes, novietnes, fermas).

Putnu gripas vīrusi cilvēkiem var izraisīt slimības ar dažādu klīnisko smagumu: no vieglas slimības ar gripai līdzīgiem simptomiem vai acu iekaisumu līdz smagām akūtām elpceļu slimībām un pat nāvei. Saslimšanas smagums ir atkarīgs no infekciju izraisošā vīrusa un inficētās personas organisma īpašībām.

Personīgā aizsardzība

• Individuālo aizsardzības līdzekļu (IAL) izmantošana:

- Respiratori (FFP2 vai FFP3 masku) – ķermeniskie šķidrumi vai putekļi var saturēt vīrusu.
- Aizsargbrilles vai sejas vairogi – acu gļotāda ir iespējams infekcijas ceļš.
- Cieši pieguļoši, vienreizlietojami, ūdensnecaurlaidīgi cimdi (vēlams divi pāri).
- Ūdensizturīgs halāts vai kombinezons.
- Aizsargapavi (gumijas zābaki) vai izmantot apavu pārvalkus.
- Mainīt apavus un apģērbu pirms ieiešanas un izešanas no kūtīm (piesārņotas saimniecības zonas).
- Rūpīgi mazgāt rokas ar ziepēm vai dezinficēt pēc katra kontakta.
- Neaiztikt savu seju (muti, degunu, acis) laikā, kamēr apkopj slimos mājputnus un nav mazgātas rokas.

- Nepieskarties ar nenomazgātām rokām mobilajam telefonam, bet ja tas ir noticis - dezinficēt aparātu.
- Izvietot dezinfekcijas paklājus pie ieejām infekcijas skartajā zonā (un tos regulāri nomainīt).
- **Pēc darba pabeigšanas:**
 - Nekavējoties noņemt un pareizi utilizēt vai dezinficēt IAL.
 - Nomazgāt rokas ar ūdeni un ziepēm vismaz 30 sekundes.
 - Izmantot roku dezinfekcijas līdzekli.
 - Ieteicams nomainīt apģērbu un ieiet dušā, ja strādāts potenciāli inficētā vidē.

Darba higiēna un atkritumu apsaimniekošana

- Visi izmantotie IAL un putnu atliekas jāapstrādā kā **bīstamie bioloģiskie atkritumi**.
- Netīrie darba apģērbi nedrīkst tikt vesti mājās vai mazgāti kopā ar ikdienas drēbēm.
- Jābūt pieejamiem roku dezinfekcijas līdzekļiem un norādījumiem par pareizu rīcību.
- Visi instrumenti, virsmas un apavi jādezinficē pēc lietošanas.\

Mājsaimniecības epidemioloģiskā drošība

- Nepieļaut mājas apģērba vai apavu saskari ar darba (piesārņoto) zonu.
- Nevest mājās darba cimdus, maskas vai apģērbu.
- Informēt ģimenes locekļus, lai viņi izvairās no kontakta ar darba apģērbu vai mantām.
- Izvairīties no tieša kontakta ar slimiem vai mirušiem putniem.
- Nepieļaut mājdzīvnieku piekļuvi infekcijas skartajai zonai.

Veselības novērošana

- **Sekot savam veselības stāvoklim** 10 dienas pēc pēdējā kontakta ar slimiem vai mirušiem putniem.
- **Simptomi, kas var liecināt par iespējamu inficēšanos**
 - Drudzis (>38°C), drebuļi.
 - Klepus, iekaisis kakls, iesnas.
 - Apgrūtināta elpošana.
 - Konjunktivīts (acs iekaisums).
 - Sāpes muskuļos, galvassāpes, vājums.
 - Slikta dūša, vemšana, caureja.

Ja rodas simptomi – **nekavējoties jāvēršas pie ārsta** un jāinformē par kontaktu ar slimiem putniem, kā arī jāziņo Slimību profilakses un kontroles centram (SPKC) - tālr. 67271738